

**VESTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 11. april 2022**

Sagen er behandlet for lukkede døre.

Sag BS-42374/2021-VLR
(13. afdeling)

Mor
(advokat Karen Marie Jespersen, beskikket)

mod

Far
(advokat Susse Karen Fraaby)

og

Sag BS-43900/2021-VLR
(13. afdeling)

Far
(advokat Susse Karen Fraaby)

mod

Mor
(advokat Karen Marie Jespersen, beskikket)

Familieretten i Viborg har den 2. november 2021 afsagt dom i 1. instans (sag BS-19493/2021-VIB).

Landsdommerne Ida Skouvig, Henrik Bjørnager Nielsen og Marie Kathrine Nielsen har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

BS-42374/2021-VLR

Appellanten, Mor, har gentaget sine påstande for familieretten om, at den fælles forældremyndighed over Barn 3 ophæves og tillægges hende alene, subsidiært at Barn 3 fortsat skal have bopæl hos hende.

Mor har endvidere gentaget samvæerspåstandene for familieretten, dog således at hun, hvis Barn 3 skal bo hos indstævnte, Far, tillige har ret til samvær med Barn 3 onsdag i lige uger efter skole/SFO til kl. 19, hvor hun afhenter Barn 3 i skole/SFO, og Far henter Barn 3 hos hende, og således at hun ved weekendsamværet afhenter Barn 3 i skole/SFO, og Far afhenter Barn 3 ved hende kl. 19.

Far, har påstået stadfæstelse. Far har endvidere gentaget sin påstand om samvær, hvis Barn 3 skal bo hos Mor.

BS-43900/2021-VLR

Far har vedrørende Barn 1 og Barn 2 gentaget sine påstande for familieretten om, at den fælles forældremyndighed ophæves, og at han tillægges forældremyndigheden alene, subsidiært at den fælles forældremyndighed fortsætter uændret og med bopæl hos ham. Han har desuden mere subsidiært nedlagt påstand om, at den fælles forældre-myndighed opretholdes og med bopæl hos Mor.

Far har endvidere gentaget påstandene for familieretten om samvær.

Mor har påstået stadfæstelse, dog således at Far afleverer Barn 1 og Barn 2 efter julesamværet.

Forklaringer

Parterne har afgivet supplerende forklaring.

Mor har forklaret, at hun til sin forklaring for familieretten, således som den er refereret, vil præcisere, at Barn 1 er blevet udredt ved BUA, men det er sket ved den samme psykiater.

Hendes forhold er uændrede siden familierettens dom.

Barn 1 har været i praktik på en efterskole, og han har fået plads på en efterskole til august.

Barn 2's VISO-forløb er afsluttet, og han har skiftet skole, hvor han er faldet godt til. Barn 2 har selv efterspurgt at komme mere i skole, og det er anbefalet, at hans timetal nu forøges med en time mere om fredagen. Hensigten er, at der sker en langsom optrapning. Han er en dreng, der gerne vil.

Med hensyn til Barn 3's skolegang har hun foreslået et skoleskift, men det har Far sagt nej til. Det er vigtigt med et godt skole/hjem-samarbejde. Barn 3 får undervisning på skolen sammen med de andre elever tre timer om ugen. Herudover får han eneundervisning på skolen i to timer ugentligt.

Barn 1 klarer sig godt i skolen. Han blev udredt i januar 2019, og han er nu udskrevet, men får sin medicin fra egen læge. Han er i trivsel og i udvikling.

Barn 2 startede i udredning den 15. november 2021 hos en privatpraktiserende psykiater, men behandlingen er standset på grund af ankesagen. Barn 2 skal konfirmeres, og det glæder han sig til. Hun synes, at det er godt, at der er nogle konkrete anbefalinger i VISO-rapporten. Der er meget heri, Barn 2 kan profitere af. Han har fået et fritidsarbejde som hundeluffer.

Barn 3 er tilbudt et forløb hos en angstvejleder, men forløbet er stoppet, da Far ikke vil give samtykke. Barn 3 har fået tilknyttet en støtteperson, men Barn 3 kan ikke helt se formålet. Barn 3 går på Hospital hos en diætist, da han har nogle smertesymptomer.

Hun går i en gruppe for pårørende. De pårørende er forældre til børn med psykisk sårbarhed. Hun får hjælp til aflastning af begge hold bedsteforældre, primært Fars forældre.

Hun orienterede ikke børnene om udfaldet af familierettens dom. Hun vurde-rede, at de ville have gavn af at vente med at få udfaldet at vide, fordi sagen var anket. Far valgte at orientere børnene om dommen den 16. november 2021.

Barn 3 var påvirket længe efter, og han har grædt samtidig med, at han har sagt, at han ikke skal bo i By 4, men at han vil bo hos hende og brødrene.

Barn 2 har givet udtryk for, at det er fint, at hun skal bestemme over ham, og han vil bare gerne have sagen sluttet. Barn 1 har været ked af det på grund af sagen, og han vil også blive boende, hvor han bor nu.

Hun tænker, at Barn 1 er et godt sted, hvor han er nu. Han har også en god ven, og de bruger meget tid sammen. Barn 2 virker rigtig glad for at have fået noget skolegang, og han virker glad for sine klassekammerater. Det går også godt med samvær, hvor han nu har takket ja til Far og hans familie om at komme med på en rejse til Land. Det ser hun som et tegn på, at Barn 2 er inde i en god udvikling. Hun oplever, at Barn 3 efter omstændighederne også er inde i en god udvikling, hvor han generelt er blevet mere deltagende, og han kommer også til sport og deltager i legeaftaler. Hun oplever, at de tiltag, der er vigtige for Barn 3, for at han komme mere i skole, ikke rigtig er blevet til så meget. Skolen bakker op, men skolen har ikke mange ressourcer.

Hun har det nødvendige overskud til at tage sig af alle tre drenge, og hun har et godt netværk at trække på, når det er svært.

Hun tror ikke, at drengene ville have det lettere med skolen eller i øvrigt socialt, hvis de boede hos Far. De ville blive revet ud af deres vante omgivelser, og det ville være hårdt for dem alle. De har et meget stærkt søskendesammenhold og omsorg over for hinanden.

Når drengene er på samvær, er det Far, der er vigtig for alle tre drenge. De respekterer deres ”bonus” -søskende, men de betyder ikke så meget for dem.

Struktur og forudsigelighed er en stor del af hendes hverdag. Det er hun blevet meget bevidst om, og det fungerer godt for drengene. Kommunen har bevilliget aflastning for Barn 1 og Barn 2, og det giver hende noget ekstra tid til drengene hver især.

Barn 1 og Barn 2 har efter familierettens dom været på samvær hos deres far, og det er gået godt. De har set deres far mere, end hvad der har været fastsat.

Barn 3 vil godt være sammen med Far, men han vil have, at hans brødre også er der. Det er noget, der er kommet efter familierettens dom, og hun tror, at han er blevet forskrækket ved tanken om at skulle bo i By 4 uden Barn 1 og Barn 2.

Foreholdt notat fra opfølgingsmøde den 8. marts 2022 har hun forklaret, at hun var overrasket over, at mødet også handlede om samvær. Beskrivelsen af, at hun skulle være mindre modtagelig over for råd og vejledning, hvis hun ikke er enig, genkender hun ikke. Foreholdt at beskrivelsen til dels svarer til beskrivelsen bl.a. i tidligere børnefagkyndige undersøgelser fra 2019 og 2020, mener hun, at hun i så mange år har talt med så mange forskellige behandlere og rådgivere, og der har været situationer, hvor hun ikke har været enig.

Hendes og Fars historik viser, at de er forskellige som ”dag og nat”, og de ser slet ikke ens på det, når det angår drengene. Det gør, at mange ting trækker ud, hvilket ikke er godt for drengenes trivsel og udvikling. Drengene har hele deres historie og deres venner og netværk i By 1, og det vil blive taget fra dem, hvis de skal flytte til By 4. Hun har ikke hørt om, at de skulle have noget netværk i By 4. Som mandlige rollemodeller har de ud over de tre mandlige aflastere bl.a. hendes far, der er god til håndværk, og hendes søsters mand. Herudover har de selvfølgelig også deres far, som de skal have meget kontakt til.

Far har forklaret, at hans forhold ikke har ændret sig siden familie-rettens dom. Han har dog sagt sit job op i forventning om at kunne dedikere sig fuldt ud, hvis børnene måtte komme til at bo hos ham.

Han har boet i By 4 siden maj 2018. De kendte ikke nogen i By 4, da de flyttede dertil, men de har nu opbygget et godt netværk, og de kender også nogen fra tidligere, der er flyttet til By 4.

Barn 3 har været på samvær siden 2018, og han kender flere i By 4, men det er dog begrænset.

Barn 1 har et okay forhold til Person 3, men det er dog ikke så meget, han har set hende. Barn 2's forhold til Person 3 er lidt det samme. Barn 3 og Person 3 oplever det lidt som søskende, når Barn 3 er hos dem, og de kan lege sammen i flere timer. Han har snakket med Barn 3 om, at han ikke mindre er hans far, fordi Person 3 også nogle gange kalder ham far. De har også forsøgt at få nogle råd fra en børnepsykolog om, hvordan de skal tale med børnene om det.

Drengene har det generelt godt med Person 2, og de har bl.a. været på flere ferier sammen, og de kender hende efterhånden ret godt.

Han oplever i forhold til Barn 1 ikke den helt store forandring, hverken positivt eller negativt. Hans relation til Barn 1 er fortsat svær, og det er noget, der skal arbejdes med. Han tænker, at det bliver fantastisk, at Barn 1 skal på efterskole til sommer.

Barn 2 er i begyndelsen af 2022 startet på den nye specialscole, og han oplever Barn 2 som en dreng, der er forpint, og som er skamfuld over sin egen situation. Han kæmper, men er nogle gange sin egen værste modstander. Barn 2 har brug for kontrol, og hvis han ikke har det, kan han blive meget udadreagerende. Det har de oplevet gennem flere år nu. Han har et stort skærmforbrug. Han har også svært ved at sove om natten.

Barn 3 er i gang med at følge samme udvikling, som hans brødre gjorde, da de var på samme alder. Overordnet set er Barn 3 inde i en dårlig udvikling, og han er meget bekymret over det. Han synes, at der er nogle mønstre, der går igen. Det, de på møder taler om vedrørende Barn 3, minder på mange måder om det, de på møder talte om vedrørende de to ældre drenge.

Det, at det er gået godt for Barn 2, når han er startet et nyt sted, har de set før, og hvor det så pludselig er begyndt at gå dårligere.

Der vil komme en reaktion, og det vil være svært for drengene, hvis de alle pludselig skal bo hos ham, men han tror på, at det på den lange bane vil være det bedste for deres trivsel og udvikling. Han vil i den forbindelse følge alle de anvisninger og modtage al den hjælp, som han overhovedet kan få. Han tror, at drengenes problemer skyldes andet end en diagnose. Han tror også, at det skyldes det miljø, som de er i.

Barn 2 har brug for at vide, at det er de voksne, der i højere grad sætter grænserne.

Hvis Barn 2 skal bo hos ham, skal der lægges en plan for, om Barn 2 skal skifte skole. I hvert fald frem til sommerferien skal han blive på den samme skole, men på lang sigt er det nok nødvendigt, at han skifter skole.

Med hensyn til Barn 3 vil de nok foretage et ret hurtigt skoleskift.

Han oplever, at alle tre drenge gerne vil ham, men de har stadig en form for vrede over, at han valgte at flytte fra By 1. Han tænker, at det kræver et terapiforløb, hvor han og drengene deltager sammen og eventuelt også sammen med deres mor.

Han har endnu ikke taget kontakt til Kommune 2 om drengene.

Det angstforløb, som Barn 3 skulle gå til, var hos en mor til en fra Barn 3's klasse, og han syntes, at det var for tæt på. Det var ikke, fordi han ikke ønskede, at Barn 3 fik den rigtige hjælp. Der var alt muligt i gang, og det sagde han og-så til den mor, der skulle stå for det. Der var andre initiativer sat i gang fra kommunal side, og han syntes nok primært, at det var i det regi, det skulle fo-regå.

Efter hans mening skal der en form for vedholdenhed til for at sikre, at Barn 3 kommer i skole hver dag. Det er i den forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at Barn 3 ikke har det dårligt med at være i skole, og han har tidligere været i skole uden problemer. Problemet er at få ham op på skolen, og det vil han

gøre alt, hvad han kan for at støtte op om. Om nødvendigt vil han vente uden for klasselokalet for at sikre, at Barn 3 ikke går.

Generelt tror han, at han bedre vil kunne hjælpe drengene med den nødvendige støtte, og han tror også, at han på en god måde vil kunne tale med dem om de-res forskellige problemer. Gennem årene har han fået råd og vejledning fra familiekonsulenterne hos kommunen, og han får også løbende coaching af en børnepsykolog bl.a. om, hvordan han skal tale med børnene. Det gælder også, hvordan han skal tale med dem om situationen nu med retssagen.

Det er hans holdning, at børnene skal have en god og naturlig relation til begge forældre.

Han tænker umiddelbart, at det ikke er nødvendigt at få Barn 2 udredt psykiatrisk, men hvis det er anbefalingen fra psykologer og læger, vil han støtte op om det. Det bør dog foregå i det offentlige system. Rent faktisk har Barn 2 også været gennem et udredningsforløb i 2020.

Han tror ikke, at omvæltningen for drengene ved at skulle flytte til By 4 vil være så stor, som man prøver at gøre det til.

Landsrettens begrundelse og resultat

Af de grunde, som familieretten har anført, og efter oplysningerne om den betydelige uenighed om børnene, der er mellem parterne, tiltrædes det, at den fælles forældremyndighed over Barn 1 og Barn 2 bør ophæves.

Med samme begrundelse finder landsretten endvidere, at den fælles forældremyndighed over Barn 3 bør ophæves.

Navnlig under hensyn til, at børnene altid har boet sammen i By 1, og at de siden forældrenes samlivsophævelse i 2014 har boet hos deres mor, og når der endvidere henses til de tiltag, der bl.a. i kommunalt regi har været og er iværksat, finder landsretten efter en samlet vurdering, at det er bedst for børnene, at forældremyndigheden tillægges Mor alene.

Det tiltrædes af de grunde, som familieretten har anført, at Fars samvær med Barn 1 og Barn 2 er fastsat som sket, dog således at Far skal aflevere dem efter julesamværet.

Fars samvær med Barn 3 fastsættes som nedenfor bestemt.

THI KENDES FOR RET:

Familierettens dom stadfæstes for så vidt angår Barn 1 og Barn 2, dog således at Far skal aflevere dem efter julesamværet.

Den fælles forældremyndighed over Barn 3 ophæves, og forældremyndigheden over ham tillægges Mor alene.

Barn 3 skal have samvær med Far på følgende måde:

I lige uger fra fredag efter skole/SFO til mandag morgen i ulige uger. Far henter Barn 3 i skole/SFO fredag og afleverer ham i skole mandag morgen.

Barn 3 holder jul hos Far i lige år fra den sidste skoledag inden feriens start med afhentning i skole/SFO til den 27. december med aflevering kl. 15.00. Far henter Barn 3 i skole/SFO, og Mor henter ham kl. 15.00 hos Far.

Barn 3 holder nytår hos Far i ulige år fra den 27. december kl. 15.00 til den 1. januar. Far henter Barn 3 hos Mor, og Mor henter ham kl. 15.00 hos Far.

Barn 3 holder vinterferie i uge 7 med Far i lige år fra fredag før feriens start med afhentning i skole/SFO til søndag i uge 7 kl. 15.00. Far henter Barn 3 i skole/SFO, og Mor henter ham kl. 15.00 hos Far.

Barn 3 holder påskeferie med Far i ulige år fra fredag før påske-søndag med afhentning i skole/SFO til 2. påskedag. Far henter Barn 3 i skole/SFO, og Mor henter ham kl. 15.00 hos Far.

Barn 3 har sommerferie med Far i 3 uger i skoleferien.

Kan forældrene ikke blive enige om sommerferiesamværets placering, bestemmer Far placeringen af sin ferie først i de ulige år. Mor bestemmer placeringen af sin ferie først i de lige år.

Den, der vælger først, skal give den anden forælder skriftlig besked om feriens placering senest den 1. marts. Hvis fristen ikke bliver overholdt, må den anden forælder vælge først og skal give skriftlig besked senest den 1. april.

Den, der vælger sidst, skal give skriftlig besked senest den 1. maj.

Barn 3 holder efterårsferie med Far i ulige år i uge 42 fra fredag før feriens start med afhentning i skole/SFO til søndag i uge 42. Far hen-ter Barn 3 i skole/SFO, og Mor henter ham kl. 15.00 hos Far.

Weekend- og hverdagssamvær bortfalder helt, hvis samværet helt eller delvist ligger i Mors ferie med Barn 3.

Ingen af parterne betaler sagsomkostninger for landsretten til den anden part eller til statskassen.

